

Bagous robustus Brisout de Barneville, 1863 (Col., Curculionidae) findes også i Danmark

Eivind Palm

Palm, E.: *Bagous robustus* Brisout de Barneville, 1863 (Col., Curculionidae) also found in Denmark.

Ent. Meddr 70: 63-64. Copenhagen, Denmark, 2002. ISSN 0013-8851.

A few specimens of *Bagous robustus* Bris. are recorded from Donse in North East Zealand. Information on the taxonomy and distribution of the species is presented.

Eivind Palm, Byvej 16, 4591 Føllenslev, Danmark.

Indledning

I forbindelse med mit arbejde med de nordeuropæiske snudebiller har jeg naturligvis også undersøgt, hvad der findes på Zoologisk Museum i København. Under dette arbejde dukkede enkelte eksemplarer af *Bagous robustus* Bris. op. To af dem sad rent faktisk under navnet *Bagous robustoides* Neresheimer & Wagner, 1932, som er et kendt synonym for arten. Men dengang eksemplarerne blev placeret her, opfattede man dem kun som en form af *Bagous lutulentus* (Gyll.).

Jeg har selv fundet arten 2 steder i det nordlige Tyskland, og har i den forbindelse sat mig grundigt ind i dens kendetegn. Derfor var det ikke svært at se, at eksemplarerne på museet faktisk tilhører denne art.

Bagous robustus Brisout de Barneville, 1863

De danske eksemplarer er fra NEZ: Donse 11.5.1906 (Schaltz) (ZMUC, generalsamlingen), 3.6.1908, 27.4.1913, 26.4.1918 og 27.4.1919 (alle A. West) (ZMUC, klausulsamlingen). Eksemplarerne fra 1908 og 1919 er ikke helt så store (og dermed ikke helt så let kendelige) som de øvrige.

I forvejen kendes faktisk et eksemplar af arten fra Danmark, idet Michael Hansen har fundet et eksemplar i opskyl på LFM: Bøtø 29.5.1984. Det var faktisk mig selv der dengang henledte opmærksomheden på dette eksemplar (Hansen et al., 1991). Politikken i disse år er dog, at strandfund af denne karakter opfattes som tilfældige, hvorfor arten, alene på grundlag af sådanne fund, ikke kan optages på den danske liste. Med de nyopdagede fund i mente er det sandsynligt, at arten faktisk har fodfæste i landet, og det er vel muligt, at den kan findes i ynglebstande et eller andet sted i nærheden (indenfor diget).

Arten tilhører underslægten *Abagous* Sharp, der kendetegnes ved, at 3. fodled er væsentligt bredere end 2. og ikke længere end bredt. *B. robustus* er dog ikke let at bestemme, men store eksemplarer kan kendes alene på størrelsen. I V. Hansens nøgle (Hansen, 1964) vil man have hos *Bagous lutulentus*. Habitus er som hos denne, blot oftest større. I „Die Käfer Mitteleuropas“ (Lohse, 1983) adskilles arten fra *B. lutulentus* alene på størrelsen (*B. lutulentus* sættes her til 2,2-3,2 mm, *B. robustus* til 3,5-5 mm). Dette gælder også for eksemplarer fra hele det sydlige og centrale Europa, men i det nordlige Tyskland, Sverige og Danmark bliver arten ikke altid helt så stor. Dieckmann (1983) angiver for det østlige Tyskland 2,8-5,0 mm.

Det kan dog lade sig gøre at adskille arterne på andet end størrelsen. *B. robustus* har ikke kulsorte fødder, og også den inderste (halv)del af følehornsskafte er rødligt. *B. lutulentus* har altid helt sorte fødder og følehornsskafte er højst rødligt helt inde ved roden. Hannens penis er tydeligt

forskellig hos de to arter. Den er stærkere tilspidset i enden hos *B. lutulentus*, mere rundet hos *B. robustus*. Også de indre dele er tydeligt forskellige. Begge køns genitalier er afbildet hos Caldara & O'Brien (1998). Desuden er helhedsindtrykket lysere hos *B. robustus*, og de lyse pletter bagtil oftest ikke så fremtrædende. I størrelse minder *B. robustus* om *B. puncticollis* Boheman, men den har ikke sidstnævntes V-formede indtryk på vingedækkerne, og pronotum er rundet, indsnævret både fortil og bagtil, hvor det hos *B. puncticollis* er næsten parallelsidet eller svagt indsnævret fortil.

Udbredelse og biologi

Det er ikke overraskende, at *B. robustus* findes i Danmark, da den er kendt fra flere steder i vore nabolande. Den er dog overalt en stor sjældenhed, og langt de fleste nedennævnte fund er enkeltfund. I Sverige kendes 2 eksemplarer fra Värmland: Arvika (Palm, 1999), i Finland nævnes den af Dieckmann (1983), dog uden findested, og ingen af de mange finske samlere, jeg har kontakt med, kan sige hvor. I det nordlige Tyskland kendes arten fra Schleswig-Holstein (Appenauer Moor, Gesthacht, Lübeck/Brandenbaum, Grünauer Heide), Niedersachsen (Nindorf an der Este, v. Pevestorf, Elbholz, Kaltenhof i „Hamburgområdet“ og Celle i „Hannoverområdet“), Mecklenburg-Vorpommern (Lützwitz) og Brandenburg (Kietz, Golmer Luch v. Werder, Hönow, Oderberg, Klein Ziethen), Berlin og Sachsen-Anhalt (Schönebeck). Der er også enkelte fund længere mod syd i Thüringen og Sachsen (Dieckmann, 1983; Gebien, 1947; Ziegler, 1993 og egne fund og jagttagelser). I Polen er det nordligste fund fra Warszawas omegn (Burakowski et al., 1995).

Arten lever på *Alisma plantago*, hvor den gnaver små huller i bladene. Jeg har selv fundet den i parring på planten sidst i maj (v. Kietz nær Elben, Brandenburg). Både her, og ved Kaltenhof (Dannenbergområdet i Niedersachsen) har biotoperne været små søers stærkt solekspionerede, sumpede bredder. Jeg har absolut indtryk af, at arten er mest aktiv sidst på dagen (og måske om natten), og jeg har, trods ihærdig søgen, aldrig fundet den midt på dagen.

Tak

En tak skal lyde til de mange tyske og svenske samlere, der så velvilligt har stillet deres noteringer og samlinger til rådighed for mig.

Litteratur

- Burakowski, B., M. Mroczkowski & J. Stefanska, 1995. *Katalog Fauny Polski*. Czesc XXIII, tom 20. Chrazaszczce. Coleoptera. Ryjkowce – Curculionidae, czesc 2.
- Caldara, R. & C.W. O'Brien, 1998. Systematics and evolution of weevils of the genus *Bagous* VI. Taxonomic treatment of the species of the western Palearctic Region (Coleoptera Curculionidae). – *Memorie della Societa Entomologica Italiana* 76:131-347.
- Dieckmann, L., 1983. Beiträge zur Insektenfauna der DDR: Coleoptera Curculionidae (Tanymecinae, Leptopiinae, Cleoninae, Tanyrhynchidae, Cossoninae, Raymondionyminae, Bagoinae, Tanysphyrinae). – *Beiträge zur Entomologie* (Berlin) 33:257-381.
- Gebien, H., 1947. Die Käfer des Niederelbegebiet und Schleswig-Holsteins. Teil VIII. – *Verhandlungen des Verein für Naturwissenschaftliche Heimatforschung* 29:1-47.
- Hansen, M., P. Jørum, V. Mahler & O. Vagtholm-Jensen, 1991. Niende tillæg til „Fortegnelse over Danmarks biller“ (Coleoptera). – *Entomologiske Meddelelser* 59:5-21.
- Hansen, V., 1964. Biller XXI. Snudebiller. – *Danmarks Fauna* 22, 340 pp. København.
- Lohse, G. A., 1983. 16. U. Fam. Bagoinae (p. 45-57) i H. Freude, K. W. Harde & G. A. Lohse (eds.). *Die Käfer Mitteleuropas*. 11, 342 pp. Goecke & Evers, Krefeld.
- Palm, E., 1999. Nye arter og landskabsfund for snudebiller (Coleoptera: Curculionidae) i Sverige. – *Entomologisk Tidskrift* 120 (3): 143-147.
- Ziegler, W., 1993. 29. (Col., div.) Zweiter Nachtrag zur Käferfauna von Schleswig-Holstein, Hamburg und dem Niederelbegebiet. – *Bombus* 3:29-34.